

Anatomia d'una escena

Què fa que, gairebé seixanta anys després, el film *Psicosis* i la seva icònica escena de l'assassinat a la dutxa esdevinguin encara un referent pel món del cinema en general? El documentalista Alexandre O. Philippe ens trasllada al set en el qual Hitchcock va dur a terme la tan recordada i terrorífica escena per mirar de donar respostes a l'impacte que va tenir *Psicosis* tant públic de la seva època com en la seva influència en el cinema posterior.

A través d'entrevistes a directors, actors i tècnics del mitjà cinematogràfic, així com de reconstruccions audiovisuals i de material documental, aquest treball ens desgrana des dels elements que van despertar l'interès d'Alfred Hitchcock per adaptar a la gran pantalla novel·la de Robert Bloch fins a la recepció del film per part d'un públic en una època en què la violència extremadament gràfica que oferia resultava encara difícil de pair, sobretot la que es desprèn en l'escena de la dutxa. D'aquesta manera, el títol *78/52* fa referència als 78 plànols i als 52 talls que componen la totalitat d'aquesta escena, revelant la importància que per Hitchcock tenia aquest moment específic de la història en el qual, mitjançant un gir de guió molt arriscat, el protagonisme de la pel·lícula passava de Marion Crane a Norman Bates. La gran quantitat de preses intercalades revelen, a més a més, l'esforç conjunt tant de Hitchcock com de Janet Leigh i la seua doble -una model anomenada Marli Renfro que es va fer passar per la protagonista en la majoria de les preses de nus dins de la dutxa- sumat al minuciós treball de tot l'equip tècnic, atent a cada detall. A tot plegat cal afegir-hi la precisió musical del genial Bernard Hermann, creador d'una banda sonora de cordes estridents, que va acabar de donar forma a una de les escenes més memorables de la pantalla gran i la realització de la qual va requerir de set dies de rodatge.

78/52. La escena que canvià el cine, parteix, com apuntàvem, d'aquesta memorable escena per, primerament, situar-nos en context, la qual cosa és útil per entendre les raons per les quals *Psicosis* va resultar ser un èxit comercial i un fenomen cultural sense precedents. La seva producció i estrena van tenir lloc en una època de transició entre les dècades dels 50 i 60, moment en el qual començava a gestar un canvi de mentalitat en la societat nord-americana. A principis dels anys 60, la sala de cinema encara conservava el caràcter simbòlic de refugi davant d'una realitat externa cada vegada més amenaçant. La violència era present en

78/52: LA ESCENA QUE CAMBIÓ EL CINE

Estats Units, 2017

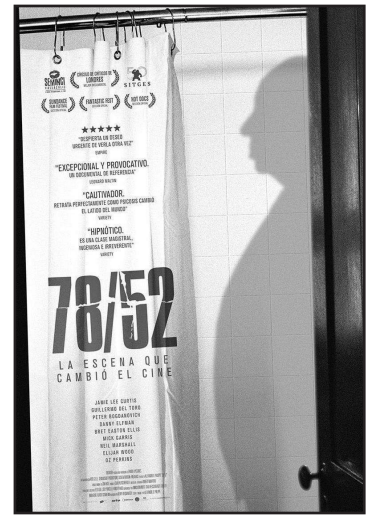
Direcció: Alexandre O. Philippe

Durada: 91 min

Gènere: documental

Idioma: anglès

Data d'estrena: 20/07/2018

els films, però aquestes representacions tenien lloc en un context diferent, separat d'aquell en què transcorria la tranquil·la i ordinària vida de la classe mitjana. La novetat que va introduir *Psicosis* en el mitjà filmic va ser la noció d'un perill insospitable; és a dir, la violència dins de la intimitat domèstica. No es tractava ja d'una amenaça provinent dels confins del món ficcional situat al marge del dia a dia, sinó d'un nou tipus de terror, més real i palpable. La presentació visual de l'espai íntim del bany, lloc on transcorre l'assassinat, reflectia aquest canvi. Fins a aquest moment, el bany era en certa mesura, un espai tabú per al cinema, un lloc aliè al món de la representació. Hitchcock va ser un dels responsables de treure aquest vel, mostrant per primera vegada un vàter en una pel·lícula comercial. En una segona línia d'anàlisi, el documental s'enfoca en els aspectes tècnics de l'escena en qüestió, el que segurament resulti un gaudi per a l'espectador cinèfil, interessat en conèixer anècdotes del backstage i detalls del treball de realització, sigui des del punt de vista de l' storyboard, la il·luminació, el muntatge, el so o l'actuació. L'escena és esmicolada pla a pla, revelant singularitats que, per la velocitat del muntatge, s'escapen a la nostra percepció, el que reflecteix, ni més ni menys, que en les pel·lícules de Hitchcock res és casual.

78/52 és, en definitiva, una interessant proposta que aporta una mirada original sobre l'impacte que va tenir *Psicosis* al públic de l'època i la seva influència en el cinema posterior, sense deixar de banda l'atenció als detalls del rodatge d'una de les escenes més recordades de la història del cinema.